

Утримання коштів із заробітної плати працівника

Чи може роботодавець утримувати кошти з Вашої заробітної плати? Коли такі дії правомірні, а коли – грубе порушення трудових прав?

Наше законодавство проголошує, що **заробітна плата** (або платежі, що прирівняні до неї) **не підлягає поверненню**, якщо роботодавець **виплатив її добровільно, не припустився** при нарахуванні коштів **лічильної помилки**, а також за **відсутності недобросовісності** з боку працівника (стаття 1215 Цивільного кодексу України).

Проте, існують випадки, коли роботодавець може утримувати кошти із зарплати працівника. Ось **вичерпний перелік** таких підстав:

- відрахування, що здійснюються для держави (наприклад, податки з доходів фізичних осіб);
- доручення самого працівника (наприклад, у рахунок погашення заборгованості за товари, придбані в розстрочку);
- наказ (розпорядження) роботодавця;
- виконавчі документи (наприклад, щодо стягнення аліментів).

Порядок відрахувань із заробітної плати працівників за рішенням роботодавця визначає **стаття 127 Кодексу законів про працю України**. Роботодавець має право здійснювати відрахування із заробітної плати працівників:

1. для повернення авансу,
2. для повернення сум, зайво виплачених внаслідок **лічильних помилок** (до таких помилок згідно з п. 24 постанови Пленуму Верховного Суду України "Про практику застосування судами законодавства про оплату праці" від 24 грудня 1999 року № 13 належать, зокрема, неправильності в обчисленнях, дворазове нарахування заробітної плати за один і той самий період, тоді як *не пов'язані з обчисленням помилки в застосуванні закону та інших нормативно-правових актів вважатися лічильними не можуть*);
3. для погашення невитраченого і своєчасно не поверненого авансу, виданого на службове відрядження або переведення до іншої місцевості, на господарські потреби;
4. при звільненні працівника до закінчення того робочого року, в рахунок якого він вже одержав відпустку, за невідроблені дні відпустки (окрім випадків, коли працівник звільняється з роботи внаслідок призову на військову службу, переведення на роботу на інше підприємство, відмови від продовження роботи у зв'язку зі зміною умов праці, скорочення штатів, невідповідності посаді, нез'явлення на роботу протягом чотирьох місяців підряд через тимчасову непрацездатність, а також при направленні на навчання та у зв'язку з переходом на пенсію);
5. при відшкодуванні шкоди, завданої з вини працівника підприємству.

Зверніть увагу! Наказ про відрахування із заробітної плати працівника коштів може бути виданий лише протягом **одного місяця** з дня закінчення строку, встановленого для повернення авансу і якщо **працівник не оспорує** підстав і розміру відрахування.

В усіх інших випадках відрахування із заробітної плати працівника можливе виключно за рішенням суду. При чому, із позовом можна звернутися не пізніше, як через **один рік** з дня виникнення права на утримання відповідних сум.

Важливо! Із заробітної плати працівника за рішенням суду може бути утримано:

ї у разі стягнення аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, відшкодування шкоди у зв'язку із втратою годувальника та збитків чи шкоди, заподіяних злочином, – **не більше 50%**;

ї за всіма іншими видами стягнень, якщо інше не передбачено законом, – **не більше 20%**.

Загальний розмір усіх відрахувань під час кожної виплати заробітної плати не може перевищувати **50% заробітної плати**, що має бути виплачена працівнику, у тому числі в разі відрахування за кількома виконавчими документами. Виключенням є відрахування із заробітної плати в разі відбування боржником покарання у виді виправних робіт і стягнення аліментів на неповнолітніх дітей. У таких випадках розмір відрахувань із заробітної плати **не може перевищувати 70%**.

Більше інформації щодо використання та захисту своїх прав у повсякденному житті можна дізнатися завдяки загальнонаціональному правопросвітницькому проекту Міністерства юстиції України «**Я МАЮ ПРАВО!**».

В рамках проекту проводиться інформування громадян та надання практичних рекомендацій щодо захисту прав за найбільш актуальними напрямками.

Детальнішу інформацію про проект «Я МАЮ ПРАВО!» на сайті pravo.minjust.gov.ua та за номером 0 800 213 103 (єдиний контакт-центр системи надання безоплатної правової допомоги).

За правовими консультаціями та юридичною допомогою можна звернутися до *Роздільнянського місцевого центру з надання БВПД* за адресою: м. Роздільна, вул. Незалежності, 2. тел.: (04853) 50 366; (04853) 50 443.

Тетяна Кулішова
директор Роздільнянського місцевого
центру з надання безоплатної вторинної
правової допомоги